

Metodické usmernenie MDVRR SR odboru územného plánovania k zabezpečeniu plnenia uznesenia vlády SR č. 148/2014 z 26.3.2014 k Stratégii adaptácie SR na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy

Stále intenzívnejšie negatívne prejavy a dôsledky zmeny klímy vyvolali aj na Slovensku potrebu identifikovať a navrhnúť preventívne adaptačné opatrenia, ktorými by sa v budúcnosti mali minimalizovať nepriaznivé dôsledky klímy v jednotlivých oblastiach prírodného a sociálneho prostredia. V tejto súvislosti Ministerstvo životného prostredia SR ako hlavný koordinátor, v širšej spolupráci so zainteresovanými orgánmi a inštitúciami, vypracovalo Stratégiu adaptácie SR na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy (ďalej len „stratégia“). Hlavným cieľom stratégie bolo stanoviť adaptačné opatrenia pre oblasti socio-ekonomického a prírodného prostredia, ktoré majú zmierniť nepriaznivé dôsledky zmeny klímy. Ide o nasledovné oblasti: prírodné prostredie, biodiverzita, sídelné prostredie, zdravie obyvateľstva, poľnohospodárstvo, lesníctvo, vodné hospodárstvo a doprava.

K stratégii vláda Slovenskej republiky prijala uznesenie č. 148/2014 z 26.marca 2014, v ktorom je v bode B.3 uložená úloha ministrovi životného prostredia v spolupráci s ministrom dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja a ostatnými ministrami „zabezpečiť priebežné plnenie stratégie“. Zároveň v bode C. uznesenia vláda odporúča predsedom samosprávnych krajov, predsedovi Združenia miest a obcí Slovenska, prezidentovi Únie miest Slovenska „podieľať sa na plnení cieľov stratégie a ich premietnutí do regionálnych a lokálnych stratégií“.

V tejto súvislosti Ministerstvo dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR v súlade s § 17 ods. 3 zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) v znení neskorších predpisov vydáva metodické usmernenie.

Z hľadiska problematiky územného plánovania pre plnenie uvedených úloh z uznesenia vlády SR č. 148/2014 je potrebné, aby orgány územného plánovania, pri svojej činnosti podľa § 2 stavebného zákona aplikovali jednotlivé navrhované adaptačné opatrenia, ktoré sú uvedené v stratégii. Navrhované adaptačné opatrenia v jednotlivých oblastiach sú uvedené v kapitole 8. stratégie. Predovšetkým však ide o opatrenia navrhnuté v kapitole 8.3. Sídelné prostredie. V priloženej tabuľke sú uvedené tieto navrhované adaptačné opatrenia pre samosprávy, z ktorých je potrebné pri spracovaní územného plánu premietnuť primerane tie opatrenia, ktoré sú relevantné a zodpovedajúce stupňu územného plánu. Územným plánom regiónu a územným plánom obce a zóny sa majú vytvoriť základne územnotechnické predpoklady pre realizáciu opatrení, ktoré budú smerovať k zmierneniu nepriaznivých dôsledkov zmeny klímy na sídelné prostredie.

Kompletný materiál stratégie sa nachádza na internetovej adrese: http://www.rokovania.sk/File.aspx/ViewDocumentHtml/Mater-Dokum-163003?prefixFile=m_, alebo <http://www.minzp.sk/files/oblasti/politika-zmeny-klimy/nas-sr-2014.pdf>.

Ing. arch. Zelmíra Kalinová
riaditeľka odboru
územného plánovania

Bratislava 30.5.2014

Vypracovala: RNDr. M. Záhumenská

Navrhované adaptačné opatrenia pre sídelné prostredie

Navrhované adaptačné opatrenia pre samosprávy	
Opatrenia voči častejším a intenzívnejším vlnám horúčav	Koncipovať urbanistickú štruktúru mesta tak, aby umožňovala lepšiu cirkuláciu vzduchu
	Zabezpečiť zvyšovanie podielu vegetácie a vodných prvkov v sídlach, osobitne v zastavaných centrách miest
	Zabezpečiť a podporovať zamedzovanie prílišného prehrievania stavieb, napríklad vhodnou orientáciou stavby k svetovým stranám, tepelnou izoláciou, tiením transparentných výplní
	Podporovať a využívať vegetáciu, svetlé a odrazové povrchy na budovách a v dopravnej infraštruktúre
	Zabezpečiť a podporovať, aby boli dopravné a energetické technológie, materiály a infraštruktúra prispôsobené meniacim sa klimatickým podmienkam
	Vytvárať a podporovať vhodnú mikroklimu pre chodcov a cyklistov v mestách
	Zabezpečiť a podporovať ochranu funkčných brehových porastov v sídlach
	Zabezpečiť prispôsobenie výberu drevín pre výsadbu v sídlach meniacim sa klimatickým podmienkam
	Vytvárať komplexný systém plôch zelene v sídle v prepojení do kontaktných hraníc sídla a do príľahlej krajiny
Opatrenia voči častejšiemu výskytu silných vetrov a víchríc	Zabezpečiť a podporovať výsadbu lesa, alebo spoločenstiev drevín v extravilánoch miest a obcí
	Zabezpečiť udržiavanie dobrého stavu, statickej a ekologickej stability stromovej vegetácie
	Zabezpečiť dostatočnú odstupnú vzdialenosť stromovej vegetácie v blízkosti elektrického vedenia
	Zabezpečiť a podporovať implementáciu opatrení proti veternej erózii, napríklad výsadbou vetrolamov, živých plotov, aplikáciou prenosných zábran
Opatrenia voči častejšiemu výskytu sucha	Podporovať a zabezpečiť opätovné využívanie dažďovej a odpadovej vody
	Zabezpečiť minimalizáciu strát vody v rozvodných sieťach
	V menších obciach podporovať výstavbu domových čistiarní odpadových vôd
	V prípade, že samospráva je vlastníkom lesov, zabezpečiť opatrenia voči riziku lesných požiarov
	Podporovať a zabezpečovať zvýšené využívanie lokálnych vodných plôch a dostupnosť záložných vodných zdrojov
Opatrenia voči častejšiemu výskytu intenzívnych zrážok	V prípade že samospráva je vlastníkom lesov, zabezpečiť udržiavanie a rozširovanie plôch s vegetáciou lesných spoločenstiev,
	Zabezpečiť a podporovať zvýšenie retenčnej kapacity územia pomocou hydrotechnických opatrení, navrhnutých ohľaduplne k životnému prostrediu,

	Zabezpečiť a podporovať zvýšenie infiltračnej kapacity územia diverzifikovaním štruktúry krajinnej pokrývky, s výrazným zastúpením vsakovacích prvkov v extraviláne obcí a minimalizovaním podielu nepriepustných povrchov na urbanizovaných plochách v intraviláne obcí
	Zabezpečiť a podporovať zvyšovanie podielu vegetácie pre zadržiavanie a infiltráciu dažďových vôd v sídlach, osobitne v zastavaných centrách miest
	Zabezpečiť a podporovať renaturáciu a ochranu tokov a mokradí
	V prípade že samospráva vlastní lesy, zabezpečiť udržiavanie siete lesných ciest s účinnou protipovodňovou ochranou a rozrušovať nepotrebné lesné cesty
	Usmerniť odtokové pomery pomocou drobných hydrotechnických opatrení
	Zabezpečiť a podporovať opatrenia proti vodnej erózii a zosuvom pôdy.

(Zdroj: Stratégia adaptácie Slovenskej republiky na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy, MŽP SR, január 2014)